

19. Digitalisering rechtspraak is niet het grootste probleem

MR. J.M. VELDHUIS

De Raad voor de Rechtspraak heeft sinds 1 januari 2019 een nieuwe voorzitter in de persoon van Henk Naves. Het afgelopen jaar is er veel gezegd en geschreven over de geldverslindende poging tot digitalisering van de rechtspraak, maar dat is volgens Jeroen Veldhuis niet de grootste uitdaging voor Henk Naves.

Bij de rechtbanken in Amsterdam en Breda is het mogelijk om stukken die spoed hebben voor een kort geding per e-mail in te dienen. Dit is een voorzichtige stap naar digitalisering en afschaffing van de fax. In 2015 ondernam Rechtbank Limburg al een poging, maar die was van korte duur.¹

De voorgenomen digitalisering bij de Rechtspraak is uitgedraaid op een ramp. Vele miljoenen euro's in een bodemloze put gestort en tegen beter weten in blijven doorgaan. In een afscheidsinterview in de Volkskrant erkent voormalig voorzitter van de Raad voor de Rechtspraak Frits Bakker:

*'Op dat moment', zegt Bakker, 'hadden we als raad moeten zeggen: als het zo ingewikkeld blijft, lukt het automatiseren niet, we stoppen ermee. Maar we waren al drie jaar bezig met het programma Kwaliteit en Innovatie, dan raak je in een soort tunnelsyndroom. Ik zag toen niet: dit is onmogelijk. Maar ik had het wel moeten zien.'*²

Inmiddels is het Programma KEI stopgezet. Er gaat wel gedigitaliseerd worden, maar dat betreft het berichtenverkeer met de gerechten. Hiervoor is een Basisplan digitalisering opgesteld.

Maar de digitalisering lijkt niet het grootste probleem te worden voor Henk Naves, de nieuwe voorzitter van de Raad voor de Rechtspraak. De toegang tot de rechter lijkt een groter probleem te worden door de veel te hoge grif-

fierchten en bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand.

Er worden voorstellen gedaan om het systeem van griffierechten aan te passen, maar de minister voor Rechtsbescherming Sander Dekker ziet de noodzaak niet.³ Ook weigert de minister de bezuinigingen op de rechtsbijstand (deels) terug te draaien. Dit en het feit dat de minister voor Rechtsbescherming het begrip rechtsbescherming überhaupt niet in de vingers heeft, is een groot probleem.

De Raad voor de Rechtspraak moet zich er, naast haar huidige taken⁴, sterk voor maken dat de rechtspraak voor iedereen bereikbaar blijft en dit moet zij ook expliciet naar buiten toe uitdragen.

Gezien de niet aflatende pogingen van de politiek om de rechtstaat af te laten brokkelen voor eigen gewin⁵ en de positie die de Raad voor de Rechtspraak inneemt, moet rechtsbescherming de zevende kerntaak van de Raad voor de Rechtspraak worden.

Over de auteur

Mr. J. (Jeroen) M. Veldhuis

Advocaat bij Visser & Van Solkema Advocaten te Amsterdam.

1 Zegt de Rechtspraak de fax eindelijk vaarwel?, debloggendeadvocaat.nl 29 september 2015 en 'Rechtbank Limburg handhaaft toch de fax!', debloggendeadvocaat.nl 1 oktober 2015.

2 Interview Frits Bakker, Volkskrant 1 januari 2019, <https://www.volkskrant.nl/mensen/-de-minister-zei-eigenlijk-bakker-hou-je-bek--bd13842f/>.

3 J.M. Veldhuis, 'De onbereikbare rechter', *BER* 2018/155, p. 26-27.

4 De huidige taken zijn: kwaliteit van de rechtspraak, nieuwe wetten en de rechtspraak, wetenschappelijk onderzoek, financiering van de rechtspraak, ondersteuning van de gerechten en internationale samenwerking.

5 Hoogleraar rechtsfilosofie W. Veraert: 'Politici brengen rechtsstaat in gevaar', *NRC* 14 februari 2017, <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/02/14/politici-brengen-rechtsstaat-in-gevaar-6674160-a1545915>.